

EL MICALET GALÀCTIC

Gargantua i Pantagruel

François Rabelais

Adaptació de Jesús Cortés
Dibuixos d'Elisa Ancori

EL MICALET GALÀCTIC

bromera

EL MICALET GALÀCTIC

Gargantua i Pantagruel

François Rabelais

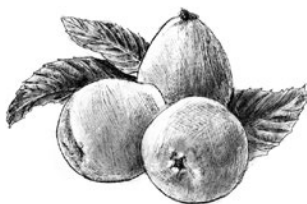
Adaptació de Jesús Cortés

Dibuixos d'Elisa Ancori

PRIMERA PART

Gargantua

1

De l'origen dels gegants

Al principi dels temps, després que Abel va ser mort pel seu germà Caïn, la terra va quedar mullada amb la sang del primer. I va haver-hi un any tan fèrtil en tota classe de fruits, sobretot en nesples, que des d'aleshores l'any va ser conegut com l'any de les nesples grosses.

Podeu pensar que tot el món, fins i tot els animals, van menjar nesples, una fruita tan deliciosa i abellidora. Però no tots els que tingueren l'ocasió de menjar-ne ho van fer. No obstant això, els que ho van fer a mos redó van patir efectes molt diversos, ja que els van eixir unes inflors horribles al cos, encara que no a tots al mateix lloc. A uns se'ls inflava el ventre com un tonell. A uns altres se'ls inflaven els

muscles i quedaven tan geperuts que els anomenaven «portamuntanyes».

N'hi havia que creixien per les cames i en veure'ls hauríeu dit que eren grues o flamencs. I n'hi havia que els creixia només el nas, o que els creixien tant les orelles que podien fer-les servir per a cobrir-se com si portaren capes espanyoles.

Tanmateix, també n'hi va haver que els va créixer tot el cos. De cap a peus. Van ser els gegants. I el primer va ser Calbrot, qui engendrà Sarabrot, de qui va nàixer Faribrot, al qual van seguir Hurtaly, i Nembrot, i Atlas. I així, l'un rere l'altre, la descendència dels gegants es va allargar cosa de no dir, passant per Goliat, Polifem, Tifeu, Fierabràs, Bolivorax, Cremaferro o Roboastre, fins que Vitdellavor va engendrar Golagran, i a Golagran el van seguir Gargantua i Pantagruel, els dos gegants que ací, amables lectors, podreu conèixer.

Així va ser com, encara que no ho vulgueu creure, hi va haver un temps en el qual homes i dones, xiquets i xiquetes, i tota classe d'éssers vius que coneixem amb les seues grandàries que ara trobem normals, convivia amb els gegants. Junts, homes d'alçada normal i gegants descomunals, cobrien la Terra als seus regnes, a les seues terres o als seus dominis, quasi sempre amb bona germanor.

Gargantua i Pantagruel, els dos gegants que coneixereu ací, eren d'allò més famosos, i d'ells es con-

taven gestes impressionants que no duien a terme mai sense tindre la panxa ben plena. Perquè no era cap secret que els dos eren uns fartons, uns escuracassoles i uns llepaplats de l'alçada d'un campanar. I d'entre tots els gegants dels quals va quedar constància a les cròniques de l'època, no n'hi va haver de més farteres que Gargantua i el seu fill Pantagruel, els dos sempre amb la gana feta i a punt per a empinar el colze. Vivien a França, a un bon grapat de llegües de París. Així que per França i per Gargantua començarem.

2

Del naixement de Gargantua

El pare de Gargantua era rei de la comarca que governava. Es deia Golagran. Golagran era un gegant de bon beure i de bona gana, a qui no li faltaven mai els pernills de Magúncia, les llengües de bou fumades, els rosaris de botifarretes, el bou salat amb mostassa o les salsitxes i la moixama.

Diuen les cròniques que, quan ja es va fer un home, Golagran es va casar amb Gargamella, filla d'un rei heretge, geganta molt bella i de bona planta amb la qual va tindre un fill: Gargantua.

El part va tindre lloc el tercer dia de febrer. Aquell dia Golagran i Gargamella compartien al seu castell un suculent dinarot amb els amics, i Gargamella s'empassava a dues mans tripes de bou que havien

sigut engreixats als pesebres i als prats que donen herba dues vegades a l'any. Eren, per això, uns bous magnífics.

Les tripes van ser abundants i tan delicioses que tots es xuplaven els dits. El bonàs de Golagran tampoc deixava de fartar i de beure mentre Gargamella feia el mateix amb tota la tranquil·litat del món.

—No fartes tant, dona meua —li deia ell entre bromes—. S'acosta el part i tantes tripes no deuen ser aconsellables en el teu estat.

Gargamella no feia cas.

Havent dinat, tots se'n van anar a un prat que hi havia prop del castell i sobre l'herba espessa, al so d'alegres flabiols i dolces cornamuses, van ballar tan alegrement que era un passatemps celestial veure'ls així de joganers.

A l'hora de berenar, allí mateix, es van posar de nou a la manduca, i entre botelles, pernils, cassons i gerres, els amigots de Golagran xarraven els uns amb els altres sense ordre ni concert.

—Més vi batejat amb aigua!

—No, el meu sense aigua!

—Porteu-me el claret, que tinc el got ploró.

—Si no bec, em moriré. La meua ànima fugirà a una marjal de granotes.

Mentre els uns i els altres mantenien xarrades de taverna, Gargamella començà a sentir-se malament. Golagran va ser el primer a adonar-se que arribava

l' hora del part, i quan es va córrer la veu no tardà a acudir-hi de tots els pobles una munió de comares per ajudar Gargamella a tindre el fill.

Encara que ningú està obligat a creure-ho, diuen que quan el xiquet va veure per fi la llum del món, en lloc de posar-se a plorar com fan tots els nounats, es posà a escridassar: «A beure! A menjar i a beure!», que era allò que més li agradava dir a Golagran.

–Pel que es veu, el xicot ha eixit al pare –van dir tots els presents en sentir-lo.

–Com de gran ha eixit el teu fill –li deien també, a Golagran, en veure'l.

I:

–Com de gran ha eixit el teu fill –li tornaven a dir.

I com, meravellats, no paraven de dir-li i de repetir-se els uns als altres això mateix, a la fi entre tots acabaren armant-se un embolic amb les paraules i les lletres, i com a resultat van acabar pronunciant el nom que finalment li van posar al xicot: Gargantua.

–El nom de Gargantua sona bé. I s'assembla al de sa mare. Li va com l'anell al dit –van dir.

I així va ser com li van posar el nom, per a goig tant del pare com de la mare.

Com era costum de bons cristians, de seguida van dur Gargantua a les fonts per a batejar-lo. Tot seguit feren dur la llet de totes les vaques de la rodalia per a alletar-lo com calia, ja que no hi havia dida en tota la comarca que donara l'abast.

Un any i deu mesos després, el rei ordenà que vestiren i abillaren el seu fill amb els colors de la família, que eren el blanc i el blau. Per a la camisa i els bollats de les mànegues es van necessitar teles enormes. Per al perpunt es feu servir setí blanc, i tots els llacets que el tancaven eren de pell.

Les calces eren d'estam blanc i les sabates estaven folrades de vellut carmesí. Per a les soles es van emprar pells de vaca bruna, tallades en forma de cua de bacallar. Amb vellut blau tenyit de granat van fer la gonella, i el cinyell va ser confeccionat amb sargé de seda, meitat blanc i meitat blau.

Per al cap li van fer un barret ample i redó, ornat amb una ploma blava de pelicà que queia sobre l'orella dreta d'una manera molt graciosa. Al coll duia una pesada cadena d'or, feta en forma de llavors grosses amb jaspis de color verd que tenien gravats formes de dracs.

D'anells, tenia un robí com un ou d'estruç al dit índex de la mà esquerra. Al dit anular de la mateixa mà tenia un anell fet amb els quatre metalls preferits dels alquimistes. I al dit anular de la mà dreta tenia un altre anell en forma d'espiral, en el qual hi havia encastat un robí perfecte i una maragda d'inestimable valor.

L'espasa que van fer a Gargantua perquè jugara no era valenciana ni el seu punyal saragossà, però li van fer una espasa de fusta i un punyal de cuir bullit, pintats i daurats per a l'ocasió.

–No puc estar-ne més orgullós, de veure vestit així el nostre fill –deia el rei a la reina–. De blanc, com dic jo que és la glòria i l’alegria, i de blau, com és el cel.

A poc a poc, pare i mare van veure com el seu fill, o fillot, creixia fent el que solien fer tots els xiquets de la seua edat. És a dir: menjar, jugar i dormir; dormir, jugar i menjar, i jugar, menjar i dormir.

3

La infància

Quan Gargantua ja corria amunt i avall li van fer un cavall de fusta perquè aprenguera a ser un bon genet. Gargantua es passava les hores mortes jugant amb el cavall. El feia saltar, anar al pas, al galop, a tota virolla... S'ho passava de meravella jugant amb el cavall. Així que no es va donar per satisfet amb un de sol i se'n va fer uns altres aprofitant una biga grossa, una palanca d'una premsa de vi i un tros gran de roure.

—Amb la biga me n'he fet un per a anar de caça —li deia Gargantua a son pare—. Amb la palanca, un altre per a passejar. I amb el roure, més que un cavall, m'ha eixit una mula. Però és igual.

No va quedar ací la cosa. Gargantua es va fer deu o dotze cavalls més, i tots els tenia a la seua habitació,

a la torrassa del castell, dormint al costat del llit com si l'habitació fora un estable.

Un bon dia, un amic de la família, el senyor Panelsac, va arribar de visita al castell amb un seguici de majordoms i criats. Però resultà que el mateix dia ja hi havien arribat de visita el duc de Bonagana i el comte de Mullavent. No hi cabia ni una agulla entre tanta gent. Els estables estaven reblits. Un dels majordoms del senyor Panelsac i un cavallerís no feien més que mirar on deixar els cavalls. Però no trobaven lloc ni per a un gos. I en això van veure Gargantua i li van preguntar:

—Ei, fill, que hi ha cap estable amb espai per a deixar els cavalls?

—Naturalment! —contestà Gargantua—. Acompanyeu-me.

De seguida Gargantua se'ls va endur cap a la torrassa i els feu pujar per les escales mentre els altres no deixaven de mirar-se sense entendre on dimonis anaven.

—Crec que el pillet se'ns està burlant —va dir el cavallerís al majordom—. Jo no he vist mai estables dalt de les cases.

—Jo sí, a Lió, i també a Chinon —digué el majordom—. Els estables els posen a la part de dalt de les cases perquè per darrere el terreny és elevat i es pot eixir dels estables a peu pla.

—Però ací no hi ha terreny que valga. Pugem per una torre. No es pot eixir a peu pla per cap banda.

–Això és veritat, això és veritat –va dir el majordom–. Tornaré a preguntar-hi.

Gargantua, que no sentia res mentre pujava, va travessar un saló que duia a la seua habitació.

–Fill, on ens dus, si es pot saber? –preguntà el majordom.

–A l'estable dels meus cavalls –contestà Gargantua.

Aleshores va obrir una porta i digué:

–Ací els teniu.

Majordom i cavallerís es van quedar bocabadats davant de tant de cavall de fusta com tenia Gargantua a l'estança.

–Us regale el que vulgueu –els digué–. Si en voleu un per a anar de caça, només cal que tingueu uns gossos espanyols i un parell de llebrers per a convertir-vos en el rei de les perdius durant tot l'hivern.

Al majordom li tremolava la parpella dreta, de desconcertat que se sentia. Al cavallerís, igual de desconcertat, li tremolava l'esquerra.

–Per sant Joan! –exclamà el majordom–. Sí que ens has pres el pèl!

–Fins a les arrels! –exclamà l'altre.

Gargantua es descosia de tant de riure mentre majordom i cavallerís acudien a la sala de la planta baixa on romania la resta de visitants. I quan els van contar la trapasseria que Gargantua els havia fet, tots es van posar a riure com si foren un eixam de mosques.

–És que el meu fill encara és una criatura que només pensa a jugar i a fer maldats –deia el rei rient també i sense donar importància a la broma.

–Però ja deu anar a l'escola, no? –li van preguntar.

–No, encara no hi va –contestà el rei–. Però li vaig assignar el mestre Tubal Holofernes perquè li ensenyara tot el que cal per a ser un gegant sabut. I el bon mestre li va ensenyar l'abecedari tan bé que el meu fillot encara el diu de memòria i del revés sense equivocar-se.

–Caaaram! –feien tots.

–I també l'ensenyà a escriure en lletra gòtica, i a comptar amb els dits... A més, el feia llegir molt, en veu alta. A Gargantua no li agradava llegir tant.

Aleshores el rei es quedà en silenci, com si trobara a faltar el mestre Holofernes.

–I què més li ensenyà el mestre, a més de tot això? –li tornaren a preguntar.

–Què més? –digué el rei com si acabara de baixar dels núvols–. Ah!, no li va ensenyar res més. És que el mestre s'ha mort, el pobre. Però n'he fet vindre un altre, el mestre Beneitó. Però a Gargantua no li agrada. Diu que també el fa llegir molt...

–Molt és quedar-se curt –ficà cullerada Gargantua, que va traure el nas per la sala en aquell moment.

–Però llegir és necessari –li va dir el comte de Mullavent mentre movia el cap dient «quesíquesí-quesí», i Gargantua feia el mateix amb el cap dient «quenoquenoqueno».

–Gargantua, sigues respectuós! –el va reprendre son pare.

–Soc respectuós –digué Gargantua–. Però, jo, llegint tot el que em feia llegir el mestre Holofernes m’avorria com una ostra. I jo les ostres les vull per a menjar-les.

Tota la sala va esclafir en una rialla.

–I què et feia llegir? –li preguntà el duc de Bonagana.

–Uf! –bufà Gargantua–. El *Donat...*

–Gramàtica llatina –aclarí el pare.

–El *Facet...* –continuà Gargantua fent cara de pomes agres.

–Això és un tractat d’urbanitat i bons costums per a xiquets –tornà a aclarir el pare.

–I si el mestre Holofernes em feia llegir dia i nit, el mestre Beneitó no es queda curt! –protestà aleshores Gargantua.

–I què et fa llegir? –li van preguntar.

–Uf! –tornà a bufar Gargantua–. El *Marmotret...*

–Comentaris sobre la vida dels sants –digué el pare.

–El *De moribus in mensa servandis*, que sempre em passa pel cap quan estic menjant.

–És un tractat d’educació a taula, fill. Tot és necessari, com ha dit el comte.

–Tot deu ser necessari, pare parot, però jo ja estic fart de tanta lletra. Quan el mestre em posa a recitar

les lectures em fa sentir com un lloro. Llig, llig!, em diu. I d'això no el traus.

Una nova riallada general. Gargantua, amb el morro tort pegà mitja volta i se n'anà a buscar el cavall de cavalcar a tota virolla, d'enfadat que se sentia.

Aleshores, un altre dels que hi havia a la sala, don Felip dels Aiguamolls, virrei de Xauxa, s'acostà de manera confidencial al rei, i li digué:

—En part el vostre fill té raó, majestat. Tanta lletra se li acabarà entravessant dins del cap.

—Voleu dir? —es mostrà preocupat el rei en sentir allò.

—En l'educació d'un fill, la lectura és fonamental. Però els mètodes del mestre Beneitó no serviran de res si només es limiten a llegir, a llegir i a llegir, com feia l'altre.

El rei no havia pensat mai en això. Volia que Gargantua rebera una bona educació i per això li havia assignat el mestre Holofernes i el mestre Beneitó. Però el rei volia tindre un fill ben educat, no un lloro xarrador.

—I què puc fer? —preguntà al virrei, que semblava tindre les coses més clares.

El virrei, que tenia una gran amistat amb Gola-gran, l'abraçà pels muscles i li digué:

—Majestat, jo us ho diré.